

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 034908 14 Rev 2
Dana, 02.06.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Violande Šbarić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N.M., iz B., ..., kojeg zastupa R.P., advokat iz B., ..., protiv tuženih RS i Grad B., koje zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske iz Banjaluke, radi naknade štete, vrijednost spora 53.851,08 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 034908 14 Gž 3 od 08.10.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 02.06.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tužitelja se djelimično usvaja, preinačava se presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 034908 14 Gž 3 od 08.10.2014. godine tako da se žalba tužene Republike Srpske odbija i potvrđuje prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu u odnosu na ovu tuženu (kojim je ova tužena obavezana da tužitelju ime naknade materijalne štete isplati iznos od 4.300,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 07.03.2007. godine do isplate), te odbija zahtjev tužene RS da joj tužitelj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od od 5.687,50 KM.

U ostalom revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizionog postupka u iznosu od 1.535,62 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 034908 13 P 2 od 28.02.2014. godine djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužitelja i obavezani tuženi da mu ime naknade materijalne štete solidarno isplate iznos od 4.300,00 KM i to na ime plaćene naknade za dobijanje građevinske dozvole iznos od 2.774,00 KM, na ime plaćene naknade za izradu projektne dokumentacije iznos od 1.000,00 KM i na ime plaćene naknade za sklonište iznos od 526,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 07.03.2007. godine do isplate, dok je odbijen zahtjev za isplatu na ime plaćene naknade za izradu projektne dokumentacije, preko dosuđenog iznosa (stav I izreke). Odbijen je u cjelini tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu kojim je tražio da mu tuženi, po osnovu naknade u vidu zakupnine koju je plaćao u periodu od 19.05.2004. godine do 31.12.2005. godine, isplate iznos od po 450,00 KM mjesečno i za period od

01.01.2006. godine do presuđenja iznos od po 400,00 KM mjesečno, sve sa zakonskom zateznom kamatom na svaki mjesečni iznos zakupnine počev od 5. u mjesecu za tekući mjesec do isplate, na ime naknade za kupljeni građevinski materijal iznos od 18.000,00 KM, na ime plaćene naknade za prevoz građevinskog materijala iznos od 860,00 KM, na ime naknade za stručno mišljenje o pretvaranju tavanskog prostora u stambenu jedinicu iznos od 220,00 KM, na ime naknade za katastar iznos od 158,00 KM i na ime sudske takse u postupku pred Vrhovnim sudom Republike Srpske iznos od 500,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 07.03.2007. godine do isplate (stav II izreke). Odlučeno da svaka strana snosi svoje troškove parničnog postupka (stav III izreke).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 034908 14 Gž 3 od 08.10.2014. godine žalba tuženih je usvojena i prvostepena presuda preinačena u dosuđujućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu i troškovima parničnog postupka tako da je u cjelini odbijen tužbeni zahtjev tužitelja. Žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu. Obavezan je tužitelj da tuženima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.687,50 KM, a odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i drugostepena presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je djelimično osnovana u odnosu na tuženu Republiku Srpsku.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime naknade materijalne štete solidarno isplate iznos od 53.851,08 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 07.03.2007. godine do isplate.

Tokom prvostepenog postupka utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je preduzeće ODP 1. m. ... B., pokrenulo postupak utvrđivanja prvenstvenog prava pretvaranja tavanskog prostora u stan u zgradi u Ulici ... u B. (u daljem tekst: sporna zgrada), radi rješavanja stambenog pitanja tužitelja; da je Republička uprava za ... PJ B., na zahtjev ODP 1. m. ... B. donijela rješenje broj 25-475-1454/01 od 05.05.2003. godine (u daljem tekstu: rješenje od 05.05.2003. godine) kojim je utvrdio da Grad B. ima prvenstveno pravo pretvaranja tavanskog prostora u stan u spornoj zgradi; da je na zahtjev tužitelja, a radi pretvaranja tavanskog u stambenu jedinicu u spornoj zgradi, Grad B., Odjeljenje za prostorno uređenje rješenjem broj 03-364-2753/03 od 21.08.2003. godine, dao urbanisičku saglasnost tužitelju za prevaranje tavanskog u stambeni prostor, te donio rješenje broj 03-361-1058/03 od 17.10.2003. godine o odobrenju tužitelju, kao investitoru, da može izvoditi radove na promjeni namjene tavanskog prostora u stambenu jedinicu; da je ugovorom zaključenim dana 04.11.2003. godine, između Grada B. i ODP 1. m. B., Grad B. prenio ostvareno prvenstveno pravo pretvaranja tavanskog prostora u stan u spornoj zgradi, na ODP 1. m. B.; da je ODP "1. m. " a.d. B. ugovorom zaključenim dana 13.11.2003. godine sa tužiteljem, prenio pravo na pretvaranje tavanskog prostora u stambenu jedinicu na tužitelja i da se tužitelj obavezao finansirati u cjelosti izgradnju predmetnog stana u spornoj zgradi; da je

rješenjem Republičke uprave za ... B. broj 04-475-47/2004 od 19.05.2004. godine (u daljem tekstu: rješenje od 19.05.2004. godine), oglaseno ništavim rješenje Republičke uprave za ..., PJ B., broj 25-475-1454/01 od 05.05.2003. godine, kojim je utvrđeno da Grad B. ima prvenstveno pravo pretvaranja tavanskog prostora u stan u spornoj zgradi; da je tužitelj zajedno sa ODP "1. m." a.d. B. dana 22.06.2004. godine podnio tužbu Vrhovnom sudu Republike Srpske protiv rješenja Republičke uprave za ... B. broj 04-475-47/2004 od 19.05.2004. godine i da je presudom ovoga suda broj U-699/04 od 07.03.2007. godine tužba odbijena kao neosnovana; da je tužitelj na ime troškova i naknada u postupku pribavljanja urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole, za obradu kredita, na ime taksa, te na ime nabavke građevinskog materijala platio ukupno 15.389,83 KM, te da tužitelj nije počeo niti završio radove na pretvaranju predmetnog tavanskog prostora u stan, u spornoj zgradi.

Polazeći od naprijed navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da su tuženi odgovorni za naknadu predmetne štete tužitelju nalazeći da je on dokazao da su navedeni upravni akti tuženih nezakoniti i protivpravni, te uzročno posljedičnu vezu između postupanja tuženih i nastale štete za tužitelja, pa je odlučio kao u izreci prvostepene presude pozivom na odredbe članova 154., 155. i 172. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78,38/85,46/85 i „Službenog glasnika Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03, 74/04, u daljem tekstu: ZOO), članova 5. i 11. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02), te članova 7. i 123. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Odlučujući o žalbama stranaka, izjavljenim protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja prvostepenog suda, ali je smatrao da je pogrešan pravni stav prvostepenog suda da su tuženi odgovorni za naknadu predmetne štete tužitelju, pa je usvajanjem žalbe tuženih i odbijanjem žalbe tužitelja, sudio kao u izreci osporene presude.

Revizija tužitelja pravilno ukazuje da je osporena presuda donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava u dijelu kojim je preinačena prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu u odnosu na tuženu Republiku Srpsku iz slijedećih razloga:

Odredbom člana 172. stav 1. ZOO propisano je da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija. U smislu ove zakonske odredbe za štetu koju organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija za odgovornost pravnog lica moraju da budu ispunjene pretpostavke da je šteta učinjena od organa pravnog lica i da je učinjena nezakonitim postupanjem organa pravnog lica u vezi sa obavljanjem njegovih poslova.

U konkretnom slučaju, zbog činjenice da je konačnim rješenjem organa tužene RS, Republičke uprave za ... PJ B., Odjeljenje za ... od 05.05.2003. godine utvrđeno prvenstveno pravo pretvaranja tavanskog prostora u stan u spornoj zgradi i to u jednu samostalnu stambenu jedinicu korisne površine od 97,85 m², tužitelju je nadležni organ tuženog Grada B. dana 21.08.2003. godine dao urbanističku saglasnost za prevaranje tavanskog u stambeni prostor, te rješenje od 17.10.2003. godine o odobrenju tužitelju, kao investitoru, da izvodi radove na promjeni namjene tavanskog prostora u stambenu jedinicu, u spornoj zgradi. Tokom postupka utvrđeno je da je u postupku pribavljanja

tih odobrenja, prema priloženim računima i uplatnicama, tužitelj dana 28.08.2003. godine za izradu projektne dokumentacije platio akontaciju u iznosu 500,00 KM, te iznos od 500,00 KM po istom osnovu da je platio dana 15.09.2003. godine, da je dana 17.10.2003. godine platio 2.774,00 KM za građevinsku dozvolu, te naknadu za sklonište u iznosu od 526,00 KM, odnosno ukupno za ove namjene da je platio iznos od 4.300,00 KM. Rješenjem Republičke uprave za ... B. broj 04-475-47/2004 od 19.05.2004. godine, oglašeno je ništavim rješenje istog organa broj 25-475-1454/01 od 05.05.2003. godine, kojim je utvrđeno prvenstveno pravo pretvaranja tavanskog prostora u stan u spornoj zgradi i zbog toga tužitelj nije počeo niti završio radove na pretvaranju predmetnog tavanskog prostora u stan, u toj zgradi, za šta je pribavio naprijed navedena odobrenja.

Kod takvog stanja stvari, proizlazi da je zbog činjenice da je nadležni organ tužene Republike Srpske dana 05.05.2003. godine donio nezakonito rješenje u vršenju dužnosti, tužitelju je prouzrokovao štetu u iznosu od 4.300,00 KM, koju mu je dužan naknaditi u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO.

Stoga je reviziju tužitelja valjalo djelimično usvojiti i na temelju odredbe člana 250. stav 2. ZOO, djelimično preinačiti osporenu presudu kao u izreci ove presude.

Nasuprot tome, neosnovana je revizijska tvrdnja tužitelja da je i tuženi Grad B. odgovoran za naknadu štete tužitelju u iznosu od 4.300,00 KM, zbog činjenice da je dao urbanističku saglasnost tužitelju za pretvaranje tavanskog u stambeni prostor rješenjem od 21.08.2003. godine i da je donio rješenje od 17.10.2003. godine o odobrenju tužitelju, kao investitoru, da izvodi radove na promjeni namjene tavanskog prostora u stambenu jedinicu, u spornoj zgradi. Ovo iz razloga što prilikom donošenja ovih rješenja ovaj tuženi nije postupao nezakonito. Činjenica da ovi akti tuženog Grada B. objektivno ne mogu proizvoditi pravne posljedice u korist tužitelja jer je naknadno oglašen ništavim pravni osnov za njihovo donošenje (rješenje od 05.05.2003. godine), na šta se ukazuje u reviziji, ne može se staviti na teret ovog tuženog iz razloga što to nije posljedica greške u postupanju organa tuženog Grada B., već organa tužene RS.

Iz istih razloga, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno su nižestepeni sudovi odbili i preostali tužbeni zahtjev tužitelja u odnosu na tuženog Grad B..

Neutemeljeni su i revizijski prigovori kojim se osporava pravilnost pobijane presude u dijelu kojim je odbijen preostali tužbeni zahtjev u odnosu na tuženu Republiku Srpsku iz slijedećih razloga:

Zahtjev tužitelja za naknadu štete po osnovu plaćanja naknade za stručno mišljenje o pretvaranju tavanskog prostora u stambenu jedinicu u spornoj zgradi u iznosu od 220,00 KM, nižestepeni sudovi su pravilno odbili iz razloga što tužitelj nije dokazao da je taj iznos dana 11.09.2002. godine platio Urbanističkom zavodu a.d. B. jer je kao dokaz pročitao predračun, a ne i račun o izvršenom plaćanju.

Tužbeni zahtjev za naknadu štete u iznosu od 158,00 KM po osnovu plaćanja koje je tužitelj dana 17.10.2003. godine izvršio sa naznakom "za katastar", suprotno tvrdnji revidenta, pravilno je odbijen jer iz uplatnice od 17.10.2003. godine, koja je izvedena kao dokaz, ne proizlazi da je to plaćanje izvršeno u vezi sa postupkom izdavanja urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje tužitelju u spornoj zgradi.

Suprotno tvrdnji revidenta, zahtjev za naknadu štete po osnovu plaćanja sudske takse u postupku pred Vrhovnim sudom Republike Srpske u predmetu broj U-961/04 u iznosu 500,00 KM, neosnovan je iz razloga što radi se o zahtjevu na naknadu troškova sudskog postupka koji je tužitelj mogao isticati u tom postupku.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja tokom postupka proizlazi da je tužitelj, prema priloženim računima, u periodu od 25.09.2003. do 07.10.2004. godine u svrhu izgradnje stana u spornoj zgradi nabavljao građevinski materijal, da je taj građevinski materijal ostavio na neobezbjedenom prostoru u dvorištu zgrade u Ulici ... tako da je u dvorištu zgrade stajao dvije godine pokriven najlonom, te da je otuđen zajedno sa ostacima srušenih baraka u istom dvorištu. Budući da je tužitelj nabavljeni građevinski materijal ostavio na neobezbjedenom prostoru, pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da je sam prezeo odgovornost za eventualnu štetu u građevinskom materijalu za koji je sam izjavio, da ga je odvezla "čistoća". Stoga su neosnovani revizioni prigovori kojim se osporava pravilnost odluke nižestepeni sudova o odbijanju tužbenog zahtjeva tužitelja da mu tužena RS naknadi štetu na ime izdataka za kupljeni građevinski materijal u iznosu od 18.000,00 KM i plaćenu naknadu za prevoz tog materijala u iznosu od 860,00 KM.

Pravilno su nižestepeni sudovi odbili i dio tužbenog zahtjeva tužitelja da mu tužena RS isplati naknadu štete na ime zakupnine za predmetni stan površine 97,85 m² koji je trebao izgraditi u tavanskom prostoru sporne zgrade, za period od 19.05.2004. godine (kada je poništeno rješenje od 05.05.2003. godine) do 31.12.2005. godine u mjesečnom iznosu od 450,00 KM, te od 01.01.2006. godine do presuđenja u mjesečnom iznosu od 400,00 KM. Naime, prema utvrđenom činjeničnom stanju tokom postupka tužitelj je i prije donošenja rješenja od 05.05.2003. godine i 19.05.2004. godine bio podstanar, a izvedenim dokazima nije dokazao kakav stan je zakupio u spornom periodu i koliku je zakupninu za njega plaćao. Izvršenim vještačenjem je dokazivao iznos zakupnine za stan površine 97,85 m² u spornoj zgradi u naprijed navedenom periodu, iako nije dokazao da je stan takve površine i na takvoj lokaciji koristio kao zakupac u tom periodu, pa visina zakupnine takvoga stana u spornom periodu nije relevantna za rješenje spora u ovoj parnici, kako pravilno zaključuju nižestepeni sudovi.

Imajući u vidu navedeno reviziju tužitelja je u preostalom dijelu valjalo odbiti saglasno odredbi člana 248. ZPP.

Saglasno odredbi člana 397. stav 2., u vezi sa odredbom člana 386. stav 2. ZPP, odlučeno je o troškovima parničnog postupka.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić